

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 738/2016-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Lászlóom Lengyelom, Ružová dolina 6, Bratislava, pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Cob 156/2014 z 24. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len

„listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Cob 156/2014 z 24. marca 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol pred všeobecným súdmi účastníkom konania na strane žalobcu v spore vyplývajúcom zo zmluvy o prevode obchodného podielu. Sťažovateľ sa v spore pôvodne domáhal zaplatenia sumy 5 000 € s príslušenstvom, neskôr na základe zmeny žaloby 1 207 435 € s príslušenstvom. Žaloba bola prvostupňovým súdom zamietnutá a odvolací súd prvostupňové rozhodnutie napadnutým rozsudkom potvrdil.

Pred ústavným súdom sťažovateľ namieta nesprávnosť postupu prvostupňového aj odvolacieho súdu pri vyhodnocovaní vykonaného dokazovania. Sťažovateľ je toho názoru, že vo veci konajúce súdy mali zaťažiť proces vyhodnocovania vykonaných dôkazov svojvôľou, vyhodnotenie dôkazov nemalo byť podľa jeho názoru vykonané v súlade s požiadavkami zákonnej úpravy na tento proces, najmä dôkazy neboli podľa názoru sťažovateľa vyhodnocované vo vzájomných súvislostiach (a to najmä pri protirečiacich si skutočnostiach), a z toho dôvodu majú byť rozhodnutia všeobecných súdov, teda v konečnom dôsledku napadnutý potvrdzujúci rozsudok krajského súdu arbitrárne a zakladajúce porušenie v záhlaví tohto rozhodnutia označených práv.

Ústavný súd na tomto mieste len ako príklad uvádza výňatok zo sťažnosti:

«(...) Má súd posúdiť nielen to, či dôkaz je hodnoverný a či sa skutočnosť vyplývajúca z neho nejaví ako nepravdepodobná, ale aj to, či dôkaz neodporuje výsledkom iných vykonaných dôkazov, resp. ďalším okolnostiam, ktoré súd má brať do úvahy pri hodnotení dôkazov. Je vadou dokazovania predstavuje ľubovôľu, keď sa súd dopustí jednostranného posúdenia jednej z osvedčených skutočností, bez vysporiadania s iným dôkazom, ktorý vyznieva protichodne.

Súd prvej inštalácie opísal iba obsah toho, čo tvrdili účastníci konania a čo je obsiahnuté vo vykonaných dôkazov. Súdom prvej inštalácie v skutkovej časti odôvodnenia svojho rozsudku uvádza iba púhy popis obsahu jednotlivých vykonaných dôkazov, pričom

tento popis označil za svoje zistenia (napr. „Navrhovateľ ako účastník konania vo svojej výpovedi uviedol ...“, „Odporca ako účastník konania vo svojej výpovedi uviedol...“, „Svedok uviedol...“).

Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku uviedol (tretí odsek na s. 7): „V prejednávanej veci sa súd musel vysporiadať s tvrdeniami účastníkov a svedka, ktoré sú protichodné.“.

Toto vyhlásenie súdu prvej inštancie je zavádzajúce. V skutočnosti však súd prvej inštancie, okrem jedného, žiaden z vykonaných dôkazov nevyhodnotil patrične. Nezdôvodnil, či tieto dôkazy sú dôveryhodné a/alebo pravdivé. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie neuviedol žiadne úvahy o tom, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

Súd prvej inštancie vykonal síce istý rad dôkazov, ale predmetom jeho úvah a hodnotení - porušením princípu rovnosti účastníkov - bol len jeden jediný dôkaz (t. j. „Potvrdenie o zaplatení ceny“, ktoré žalovaný predložil súdu prvej inštancie v prílohe svojho odporu proti platobnému rozkazu súdu prvej inštancie (Dôkaz č. 4), ktoré zdanlivo svedčilo v neprospech žaloby sťažovateľa zatiaľ čo iné dôkazy - svedčiace v prospech uplatneného práva sťažovateľa - len konštatoval, ale predmetom úvah a hodnotení však vôbec neboli.

Z odôvodnení jeho rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie (okrem tohto jediného dôkazu) opomenul ostatné dôkazy len preto, lebo sú v rozpore s tým, čo považuje za preukázanú skutočnosť. (...)»

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Cob 156/2014 z 24. marca 2016 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného

práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Predmetom sťažnosti je namietané tvrdenie, že vo veci konajúce súdy zaťažili proces vyhodnocovania vykonaných dôkazov svojvôľou.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05)

a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Sťažovateľ túto stabilizovanú judikatúru ústavného súdu opomína a sťažnosť uplatnil v podstate ako ďalší opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Účel sťažnosti je však v porovnaní s opravnými prostriedkami v systéme všeobecného súdnictva diametrálne odlišný, keďže táto sleduje výlučne ochranu základných práv a slobôd.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v napadnutom rozsudku primeraným spôsobom sťažovateľovi vysvetlil, z akých dôvodov považoval prvostupňový rozsudok za správny. Urobil tak v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Sťažovateľovi

taktiež ozrejmil, akým spôsobom nazeral na posúdenie veci v súlade s prejednávajúcou zásadou. Takisto poukázal aj na aplikáciu zásady voľného hodnotenia dôkazov a aj na to, akým spôsobom túto zásadu na posudzovanú vec aplikoval. Ďalej v napadnutom rozsudku sťažovateľovi ozrejmil, z akého dôvodu považoval kvitanciu za dôkaz významný pre rozhodnutie, a opakovane poukázal na dôkazy, ktoré bolo v prerokúvanej veci potrebné považovať za nesporné, a ozrejmil aj dôvody, pre ktoré istým dôkazom pripísal vyššiu váhu než ostatným. V ďalšom na základe uvedeného prvostupňový rozsudok potvrdil ako vecne správny. Ústavný súd nepovažuje za účelné opakovať argumentáciu krajského súdu na zvýraznenie správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu aj vzhľadom na jej rozsah, v tomto smere iba konštatuje, že záver krajského súdu nemožno považovať za svojvoľný či neodôvodnený a ani za taký, ktorý by popieral účel a zmysel zákona. S určujúcimi námietkami sa krajský súd vysporiadal ústavne konformným spôsobom, keď zdôvodnil, prečo považuje námietky sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu za neakceptovateľné.

Z uvedených dôvodov neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie, keďže jej chýbala ústavnoprávna relevancia, ktorá by takýto postup a rozhodnutie ústavného súdu odôvodňovala. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd považuje postup krajského súdu za ústavne akceptovateľný a primerane argumentačne zdôvodnený. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08).

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a označeným čl. 46 ods. 1 ústavy, predloženú sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec nevyhnutného posúdenia sťažnosti ústavný súd tiež dodáva, že v odôvodnení sťažnosti si všimol aj namietané porušenie čl. 47 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 ústavy, keďže však tieto sťažovateľ nezahrnul do petitu sťažnosti, ústavný súd sa vzhľadom

na viazanosť návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde) s prípadným porušením uvedených článkov ústavy osobitne nevysporiadaval.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na vyhovenie sťažnosti (zrušenie napadnutého rozsudku, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2016